

Dr hab. Kinga Bączyk-Rozwadowska, prof. UMK

Odpowiedzialność zakładu leczniczego za winę organizacyjną

Odpowiedzialność za szkody wyrządzone w związku leczeniem może powstać w związku z działaniem wielu podmiotów – lekarza, innego personelu medycznego a także szpitala jako zorganizowanej całości. Zakład leczniczy (podmiot prowadzący szpital) może ponosić tzw. odpowiedzialność zastępczą – za szkody powstałe z winy lekarzy i personel medycznego, jak i odpowiedzialność za własną winę, tzw. organizacyjną.

Wina organizacyjna pojawia wówczas, gdy niezależnie od działań lekarzy i innego personelu medycznego, przyczynę szkody stanowi wadliwa organizacja pracy (procesu udzielania świadczeń zdrowotnych) i nieprawidłowe funkcjonowanie szpitala jako zorganizowanej całości. Podmiot leczniczy prowadzący szpital (zakład leczniczy) odpowiada wówczas za czyn własny na podstawie art. 415 KC (art. 416 KC) bądź art. 471 KC w razie, gdy poszkodowany powołuje się na reżim kontraktowy.

Ogólną jej definicję winy organizacyjnej uzupełnia skonstruowany przez doktrynę i orzecznictwo katalog zdarzeń, w których możliwe jest nałożenie na zakład leczniczy obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej jego własnym zawinionym działaniem lub zaniechaniem. Katalog ten ma charakter otwarty i obejmuje m.in. przypadki braku odpowiedniej liczby doświadczonych lekarzy (specjalistów) i personelu medycznego, wymaganej dla prawidłowego funkcjonowania szpitala, wadliwą identyfikację pacjenta poddanego zabiegowi bądź operacji, użycie wadliwego sprzętu i aparatury medycznej, niezachowanie zasad aseptyki i higieny, prowadzące do tzw. zakażeń szpitalnych, zaniedbania w zakresie zapewnienia pacjentom bezpieczeństwa podczas pobytu w zakładzie leczniczym.

Cechą winy organizacyjnej jest jej zobiektywizowany (a nawet – obiektywny) charakter; w braku ustalenia indywidualnego sprawcy – osoby fizycznej, niemożliwa jest ocena elementu subiektywnego w postaci podmiotowej zarzucalności czynu (możliwości postawienia lekarzowi zarzutu, że pomimo że mógł, nie zachował należytej staranności). O możliwości przyjęcia winy organizacyjnej decydują zatem kryteria obiektywne, sprowadzające się do ustalenia usterek w organizacji i funkcjonowaniu określonej jednostki służby zdrowia.